

”Deckarserien” HD:s dom 28 februari 2025

Christina Ramberg

Tro inte att du är speciell!

Allt du behöver veta finns (gratis) på
www.avtalslagen2020.se

Hon och Han skrev en bok ihop. Förlagsavtal med Bonnier. Co-Author Agreement.

De börjar skriva en fortsättningsbok och får förskott efter synopsis (325 000 vardera).

Oeniga. Hon fortsätter ensam. Tilläggsavtal.

Boken blir en enorm succé. Hon blir stormrik.

Han gör gällande upphovsrätt till sina texter (ca 50 % av bok 2) och kräver skälig ersättning av Henne och Bonnier.

Han menar att avtalet gav Henne rätt att använda konceptet till bokserien som de skapat tillsammans, men inte rätt till de texter som Han hade författat.

Utgångsläget enligt upphovsrätten:
Han har upphovsrätt med rätt till
ersättning för sina texter.

Grundfrågan:
Har han **avtalat bort** sin ekonomiska
upphovsrätt?

Avtalet:

Författarna är nu ense om att [Hon] är ensam upphovsman till bok 2 och fortsättningen av Gran Canaria-serien och att den fulla upphovsrätten såväl den ideella rätten som den ekonomiska rättigheten till bok 2 i serien och även fortsättningsvis tillhör [Henne].

Annat i avtalet:

1. Han får 200 000 kr i samband med påskrift av avtalet.
2. Hon får framtida förskott, royalty m.m.
3. Hon får utbetalningen vid manusinlämning.

Vad innebär avtalet? HD:

Sammanfattningsvis bör alltså de **särskilda upphovsrättsliga hänsyn** som kan behöva tas vid tolkning av avtal på upphovsrättens område samverka med vad som gäller för **avtalstolkning i allmänhet**.

Det finns däremot **inte** grund för att upphovsrättens särdrag skulle motivera att **några för upphovsrätten speciella tolkningsprinciper** då ska anses gälla.

Vad innebär avtalet?

STEG 1: Den gemensamma partsavsikten.

Hans avsikt: Avtalet ger Henne rätt att använda konceptet till bokserien som de skapat tillsammans, men inte rätt till de texter som Han hade författat.

Hennes avsikt: Hon har rätt att använda hans texter.

Vad innebär avtalet?

STEG 2: Ondtrosregeln.

Insåg **Hon** att Hans avsikt var att ge bort endast konceptet till bokserien?

Insåg **Han** att Hennes avsikt var att hon fick rätt att använda hans texter?

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsrätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- Efter avtalet (tillämpningen)
- Ändamål & syfte
- Systematik
- Skälighet

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
 - Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
 - Före avtalet (förhandlingarna)
 - Efter avtalet (tillämpningen)
 - Ändamål & syfte
 - Systematik
 - Skälighet
- Författarna är nu ense om att [Hon] är ensam upphovsman till bok 2 och fortsättningen av Gran Canaria-serien och att den **fulla upphovsrätten** såväl den ideella rätten som den ekonomiska rättigheten till bok 2 i serien och även fortsättningsvis tillhör [Henne].

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- Efter avtalet (tillämpningen)
- Ändamål & syfte
- Systematik
- Skälighet

**OBS! Bakgrundsätten
fyller INTE automatiskt alla
avtalsluckor!**

URL: Han har
upphovsrätt till sina
texter och ska ha
ersättning
Om Hon ville få
bättre rättslig
ställning, så skulle
Hon ha sett till att
uttrycka sig
tydligare.

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- Efter avtalet (tillämpningen)
- Ändamål & syfte
- Systematik
- Skälighet
- Samarbetet har upphört
- Press pga risk för förskotts-återbetalning

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- Efter avtalet (tillämpningen)**
- Ändamål & syfte
- Systematik**
- Skälighet

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
 - Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
 - Före avtalet (förhandlingarna)
 - Efter avtalet (tillämpningen)
 - Ändamål & syfte
 - Systematik
 - Skälighet
- Ge Henne förutsättningar att skriva klart inom deadline.
 - Knasigt att Hon skulle behöva starta om helt.
 - Knasigt att Hon skulle behöva säkerställa att texten inte kränker Hans upphovsrätt.

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- Efter avtalet (tillämpningen)
- Ändamål & syfte
- Systematik
- Skälighet

Ingen mer skyddsvärd
än den andra.

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- ~~Efter avtalet (tillämpningen)~~
- Ändamål & syfte
- ~~Systematik~~
- Skälighet

Vad innebär avtalet?

STEG 3: Samlad helhetsbedömning

- Ordalydelsen
- Bakgrundsätten (dispositiv rätt)
- Före avtalet (förhandlingarna)
- ~~Efter avtalet (tillämpningen)~~
- Ändamål & syfte
- ~~Systematik~~
- Skälighet

SLUTSATS:
FÖRDEL KVINNAN!

Bakgrundsätten uppvägs av
annat.

(STEG 4) OKLARHETSREGELN

HD:

Om ett resultat inte kan nås vid en prövning enligt de angivna kriterierna kan det finnas anledning att falla tillbaka på mer generella tolkningsprinciper såsom oklarhetsregeln.

= Oklarhetsregeln finns varken i praktik eller teori

AVSLUTNING

Det är inget speciellt med upphovsrättsliga avtal.

Innehållet i upphovsrättsliga avtal ska avgöras med hjälp av samma metoder som för alla andra avtal:

1. Gemensam partsavsikt (funkar aldrig)
2. Ondtrosregeln (funkar i 0,05 %)
3. Samlad helhetsbedömning (inkl. URL)